

BACHELOR OF ARTS

PROGRAMME OUTCOMES

Programme outcomes for BA will include the following;

- Ability to analyze and evaluate complex ideas and arguments critically.
- Proficiency in written and oral communication for various categories of people and make ability to have clear idea.
- Understanding of diverse cultures, perspectives, and historical contexts.
- Skill in gathering, evaluating, and creating information from multiple disciplines.
- Capacity to integrate knowledge from different disciplines to address complex issues.
- Understanding of key theories, concepts, and methodologies relevant to the discipline.
- Ability to adapt to changing circumstances and new challenges.
- Capacity to think innovatively and generate original ideas so as to approach problems and to find their solutions.
- Recognition of the importance of ongoing learning and professional development.

COURSE OUTCOMES

BA- SEM I

1. English

- Linguistic Proficiency
- Vocabulary Enhancement
- Grammatical Correctness
- Appreciation of literature
- Inculcation of moral and social values through literary studies

2. Punjabi

- ਪੁਸਤਕ 'ਦੋ ਰੰਗ' ਵਿਚਲੇ ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਆਧੁਨਿਕ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਚਿਣਗ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਖਾਂ-ਪਾਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- 'ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀਆਂ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੀਆਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰੋਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਉੱਘੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਪੈਰੂਾ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਪੈਰੂਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਾਫ਼ਤਮਿਕ ਰੁਚੀਆਂ ਵੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

Signature valid

Digitally signed by Dr

2024.02.29 02:59

+05:30

- ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਅਨ ਰਾਹੀਂ ਟਕਸਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਉਪ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਉਪ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

2A. Basic Punjabi

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਤ੍ਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾਈ ਯੋਗਤਾ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

2B. Punjab History & Culture

- Understand the region's river, like the Indus, influenced settlement patterns, agricultural practices and trade routes, invasions, migrations and the formation of civilizations can provide insights into the historical development of the Punjab.
- Understand the various historical sources, including archaeological findings, inscriptions and ancient texts to reconstruct the past accurately.
- Understanding urban planning, efficient drainage system, multi-story buildings, artifacts, Agriculture, advanced irrigation system, crafts, including pottery and metal work.
- Understanding the migration patterns and settlements of the Indo-Aryans into the Indian Subcontinent.
- Understanding the dynamic changes in social & economic life during the Rigvedic and Later Rigvedic Periods.
- Both Buddhism & Jainism left a lasting impact on the cultural, moral & artistic landscape of Punjab. The teaching of compassion, non-violence & ethical conduct from these traditions contributed to the broader philosophical and religious diversity of the region.
- The remnants of Buddhism and Jain archaeological sites in Punjab bear witness to the historical presence and influence of these ancient Indian religions.

3. Hindi

- काव्य पुस्तक संकलन में चयनित कवियों की व्याख्या का छात्रों को ज्ञान प्रदान करना।
- छात्रों को सम्मिलित कविताओं की मौलिक अवधारणाओं, सार और उद्देश्यों से परिचित करवाना।
- छात्रों को डॉ. एच.एम.एल. द्वारा निर्दिष्ट संज्ञा, सर्वनाम, विशेषण, क्रिया, सिद्धांत और उपयोग बताते हुए हिंदी व्याकरण में प्रवीणता प्रदान करना।
- छात्रों को पत्र लेखन (व्यक्तिगत, शैक्षणिक, अनुरोध, निमंत्रण), आत्म-परिचय (बायो-डाटा), सिद्धांतों और व्याकरण नियमों के व्यावहारिक उपयोग, समझ, परिभाषा और शब्दावली वृद्धि में सक्षमता प्रदान करना।

Signature valid

Digitally signed by Dr
Rakesh Joshi
2024.02.29 02:59
+05:30

4. Sanskrit

- संस्कृत की पढ़ाई वि शेष कर काव्य और व्याकरण पर ध्यान केंद्रित करनेसेकई लाभ हो सकतेहैं। इससेभाषाई और वि श्लेषणात्मक कौशल मेंसुधार हो सकता हैपुरातात्विक साहित्य का गहरा अध्ययन हो सकता है। इसके अलावा संस्कृत की पढ़ाई सेभाषाई संरचनाओंकी गहरी समझ हो सकती हैऔर एक समृद्ध शिक्षा का हि स्सा बन सकती।
- पूर्ण सार्धशतकम्काव्य का सधु ारक और संरूपक है, जो संदु र भाषा, रस, अलंकार और छंद के साथ अपने वि शि ष्ट शैली सेप्रमुख है।
- इस पाठ्यक्रम से आप भक्त पूर्णसिंह के दृष्टिकोण से सांस्कृतिक जागरूकता प्राप्त कर सकते हैं।
- भक्त पूर्णसिंह की शिक्षाओं से सामाजिक सेवा की भावना विकसित हो सकती है जो समाज मेंसकारात्मक परिवर्तन के लिए प्रेरित कर सकती है।
- भक्त पूर्णसिंह के अध्ययन से आत्मा के विकास और आध्यात्मिक समदृ धि की कड़ी मिल सकती है।
- संस्कृत व्याकरण के अध्ययन सेभाषा और साहित्य के क्षेत्र मेंकौशल मेंसुधार हो सकता है।
- भक्त पूर्णसिंह के उपदेशों से ध्यान और मानवता के प्रति समर्पण की भावना मेंवदृ धि हो सकती है।
- इसके माध्यम सेवि चारशीलता और वि चारशील समर्थन की भावना मेंसुधार हो सकता है, जि ससेसमस्याओंका समर्थन करनेमेंसहायता मिल सकती है।
- यह पाठ्यक्रम शिक्षा क्षेत्र मेंसहायक हो सकता है, जो छात्रों को सशक्त बनानेमेंमदद कर सकता है।

5. Punjabi elective

- संपादित पुसतक 'कावि-रंग' आधुनिक पंजाबी साहित्य के बेहतर कवीयों की चोखीयों कवितायों का एक अजिहा संग्रह है जिस विचलीयों कवितायों वीहवीं से ईकीवीं सदी के मनुष्य कीयों मानसिक गुंझलं नाल जुड़े विडिंन सरोकारों नुं पेस करदीयों हन। विदिआरधी इहनों कवितायों के पाठ से अधिअन रागीं मनुषी मानसिकता के वंख-वंख पंखों नुं बारीकी नाल समझ के काबल बहदे हन अते आपनी जिंदगी विच आउट वालीयों चुट्टीयों नुं नजिंठन के समरंभ हुंदे हन।
- पंजाबी की प्रसिंध साहित्यकार अते नारी साहित्य की अलंबरदार अमिता प्रीतम का नावल 'पिंजर' जिंधे हिंद-पाकि वंड 'चे' उपजे दुखंड नुं विसे वसें अपनाउंदा है उंघे ही उस समें डिरकु फसादां का सिंकार बनी इसतरी की संवेदना नुं वी पेस करदा है। साहित्य का असली मकसद ही मनुषी संवेदना नुं जगाउंदा है तं जे मनुष्य 'मनुष्य' ही बहिया रहे। इस नावल के पाठ रागीं विदिआरधीयों विंच बीते कीयों गलतीयों तें सबक मिलन के नाल-नाल उहनों विंच मानववादी कदरों कीमतों का विकास वी हुंदा है।
- पुरातन समें तें ही ईक सवाल पैदा हुंदा आइआ है कि कावि (साहित्य) की आतमा की है? कालअंतर अनुसार विडिंन आचारीयों ने इसका जवाब देह की कोसिस कीती है जिस अनुसार पुनी, रस अते अलंकार नुं कावि की आतमा वसें पेस कीती जांचे रगा है। इहनों संपरदायों के अधिअन रागीं विदिआरधी जिंधे इहनों संपरदायों के संपरदायों के अलावा तें जाहू हुंदे हन उंघे ही साहित्य नुं हरे डुंधेरे रूप विंच समझ के समरंभ हुंदा है।

Signature valid

Digitally signed by Dr.

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59

+05:30

- ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ‘ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ’ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੇ ਰੌਚਿਕ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਹੀ ਬੋਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਤਹਿ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾਈ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ।

6. Political Science

- Understanding the basics of political science.
- Understand and examine the state, elements and relations with government and society.
- Understand the various theories about the origin of state and other concepts such as welfare state and development state.
- Understand the concept of sovereignty.
- Understand and examine the determinants of political participation and type of political representation.

7. History

- Understand the students with a strong foundation in the critical analysis and utilization of historical sources, enabling them to engage in thoughtful and well- informed historical inquiry.
- Understand the students with a comprehensive understanding of the Indus Valley Civilization while fostering critical thinking, research skills, and an appreciation for the complexities of studying ancient history.
- Ability to understand the students with a comprehensive understanding of the Indo-Aryans and their historical, cultural and social contributions of the Indian subcontinent.
- Comprehensive understanding of Jainism and Buddhism, exploring their historical roots, philosophical foundations, cultural expressions and enduring impact on the religious and cultural landscape of South Asia.
- Understanding of the Age of the Mauryas, covering political, economic, social, and cultural aspects, and fostering critical thinking about this significant period in ancient Indian history.
- Understanding of the Kushan Empire and Gupta Empire covering political, economic, cultural and religious aspects and fostering critical thinking about this significant period in ancient Central and South Asian history.
- Develop an understanding of the historical context in which the Vardhana dynasty, particularly Harsha Vardhana, ruled, including the political, social, and cultural dynamics of ancient India.
- Analyse the Chola dynasty emerging, considering the political, social, and cultural dynamics of South India during the specified period.

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Singh

2024.02.29 02:59

+05:30

8. Computer Science

- Gain a foundational understanding of computers and their applications.
- Understand the key components of a computer system.
- Develop proficiency in using the Windows 7 operating system.
- Acquire skills in using Microsoft Word for document processing.
- Develop proficiency in creating and delivering presentations using Microsoft PowerPoint.
- Acquire skills in using Microsoft excel for document processing.

9. Computer Application

- Gain a foundational understanding of computers and their applications.
- Understand the key components of a computer system.
- Develop proficiency in using the Windows 7 operating system.
- Acquire skills in using Microsoft Word for document processing.
- Develop proficiency in creating and delivering presentations using Microsoft PowerPoint.

10. Physical Education

- Acquire a comprehensive understanding of the meaning, aim and concepts underlying physical education. Understand the relationship education and physical education
- Demonstrate knowledge of Biological Principles aspects relevant to physical activity. Gain knowledge of body types
- Explore the historical evolution of physical education and development of physical education after independence
- Articulate the historical evolution and significance of the Olympic Games, Commonwealth Games, and Asian Games. Differentiate the structures, formats, and classifications of sports within the Olympic Games, Commonwealth Games, and Asian Games; understand how these events promote international cooperation and understanding,

11. Philosophy

- Learn basic concepts of Philosophy which serves as to understand the other concepts of philosophy and also know about the relation and difference of Philosophy with Religion.
- Get acquainted with the concept of Human Rights and Social Problems: Casteism and Gender Discrimination and solutions. Students get knowledge about the problems of World peace and remedies to maintain the world peace which creates harmonious attitude in their lives.
- Learn to get knowledge about the first Guru of Sikhism and Vivekananda Humanism and concept of Ahimsa and Satyagraha of Mahatma Gandhi, for the moral development in practical life.
- To understand about the components of Globalization and their relation and difference to know about the different culture prevailing in the country.

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59

+05:30

12. Geography

- The objective of this paper is to introduce the basic concepts in the physical geography, essentially geomorphology to the students of geography in a brief but adequate manner like evolution of solar system, rocks, volcanoes, earthquakes, landforms made by rivers, glaciers etc.
- Geography is an amalgam of physical as well as social sciences and as such it is necessary for the students to go through laboratory exercises, particularly to show directions and bearings and different methods of representing relief. The concept of scale is to be understood in the initial stage and also different methods of representing relief.

13. Economics

- Understand consumer decision making and consumer behaviour.
- Learn how the scarce resources of the economy can be used in an optimal way
- Analyze economic decision making at individual level and get a solid understanding of microeconomics concepts like supply and demand.
- Get knowledge about different market structures including perfect competition, monopoly and determination of price and quantities in these markets.

14. TTM

- To make students aware of tourism
- To give knowledge about the organizations that work for tourism
- To teach them about the types, recent trends, and barriers in the tourism industry
- To make them aware of the impacts of tourism

15. Cosmetology

- To create awareness about aims and importance of cosmetology.
- To impart knowledge of skin care and personal grooming.
- To provide knowledge about various massage techniques for enhancement of health.
- To provide knowledge about various massage techniques for enhancement of health.
- To impart knowledge and analyses of skin.
- To provide the knowledge of massage method and techniques for skin care.

16. NCC

- Students will know the structure of NCC , various camps in NCC and duties of cadets
- National Integration helps in keeping the stability of the country and helps in the development. It nourishes communal harmony and fights casteism, regionalism and linguistic differences. It enhances the feeling of loyalty towards the nation and aims at unifying people.
- Be able to clearly define a problem.

Signature valid

Digitally signed by Dr
Rakesh Joshi
2024.02.29 02:59
+05:30

- Apply a variety of problem-solving tools and techniques to actual business problems.
- Develop a consistent problem-solving approach.
- Generate a range of effective solutions.
- Understand the decision-making process.
- Make better, more informed decisions.

BA- SEM II

1. English

- Linguistic Proficiency
- Vocabulary Enhancement
- Grammatical Correctness
- Appreciation of literature
- Inculcation of moral and social values through literary studies

2. Punjabi

- ਪੁਸਤਕ ‘ਦੋ ਰੰਗ’ ਵਿਚਲੇ ਕਹਾਣੀ ਭਾਗ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਕਹਾਣੀ-ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸੂਝ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਤਲਾਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ‘ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀਆਂ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੀਆਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰੋਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਉੱਘੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਰਥਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾ ਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
- ਦਫ਼ਤਰੀ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਫ਼ਤਰੀ ਕੰਮਕਾਜ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਰਥਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

2A. Basic Punjabi

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚਣ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਕ ਨੇਮ ਵਿਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Kaur
2024.02.29 02:59
+05:30

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

2B. Punjab History & Culture

- Understanding the Alexander's conquests led to the creation of the largest empires in history, the spread of Greek culture, art, architecture, philosophy & language.
- Understanding the influence of Mauryan rule, especially during the reign of Ashoka, contributed to the cultural, economic and administrative development of the region.
- Understanding the Kushans, through their interaction and rule, left a lasting imprints on Punjab's cultural, religious and economic landscape.
- Understanding the impact of political stability, economic prosperity, cultural flourishing & a period of relative peace and progress under the Gupta Empire on Punjab.
- Understanding the Vardhana Empire who ruled over the northern regions, figures, social structures and Hindu religion practices.
- Understanding the development and consolidation of distinct socio-cultural identities within the diverse population of Punjab.
- Provide the comprehensive perspective on the development of language and education in Taxila, offering insight into the intellectual vibrancy and academic pursuits of this ancient educational centre.
- Understanding the frame work for comprehensively studying the development of art , architecture, multidimensional nature of these creative endeavors and their impact on societies.

3. Hindi

- छात्रों को पाठ्यक्रम में शामिल विभिन्न साहित्यिक कृतियों की व्याख्या का ज्ञान प्रदान करना।
- छात्रों को पाठ्यक्रम में शामिल विभिन्न साहित्यिकारों के परिचय संबंधी ज्ञान प्रदान करना।
- निबंधों, एकांकी और कहानियों का आलोचनात्मक विश्लेषण करने और उनके सार और उद्देश्यों को समझने की क्षमता।
- हिंदी साहित्य और उसके सामाजिक-सांस्कृतिक महत्व की सराहना में वृद्धि।
- निर्धारित पुस्तक में उल्लिखित हिंदी व्याकरण अवधारणाओं में प्रवीणता।
- उपसर्ग, प्रत्यय, एक-शब्द प्रतिस्थापन, पर्यायवाची और विलोम सहित व्याकरण के नियमों से छात्रों को अवगत करवाना।
- सैद्धांतिक निबंधों, परिभाषाओं और निबंधों, कहानियों और एकांकी के तत्वों सम्बन्धी ज्ञान प्रदान करना।
- विभिन्न प्रकार के आधिकारिक पत्राचार जैसे बैंकिंग लेनदेन, शिकायत पत्र, परिपत्र और नौकरी आवेदन से परिचित होना। अंग्रेजी से हिंदी में अनुवाद संबंधी ज्ञान।

Signature valid
Digitally signed by Dr
Rakesh Joshi
2024.02.29 02:59
+05:30

4. Sanskrit

- इस काव्य के माध्यम सेमौलि क वि चारों और नीति यों की प्रशंसा की जाती है।
- नीति शतकम्के माध्यम सेसाहि त्पि क समृद्धि होती है, जो कि भारतीय साहि त्प के उत्कृष्ट काव्य के रूप में माना जाता है।
- इस काव्य मेंउच्च नैति कता के सि द्धांतों का संवर्धन होता है, जो समाज मेंनैति कता को बढ़ावा देता है।
- इस काव्य के माध्यम सेभाषा और साहि त्प का वि कास होता है।
- यह काव्य समाज मेंनैति कता, सामाजि क जागरूकता और उत्कृष्ट नीति यों के प्रति जागरूकता बढ़ता है।
- इस पाठ्यक्रम सेछात्रों मेंवि द्धता का वि कास होता है, छात्र व्याकरण मेंअधि क महारथी होतेहैं।
- अनुवाद के माध्यम सेछात्रों के नीति और दर्शन के क्षेत्र मेंवि चार का वि स्तार होता है।
- अनुवाद के माध्यम सेभारतीय भाषा और संस्कृति का प्रचार हो सकता है।
- अनुवाद समाज मेंसाहि त्पि क और वैज्ञानि क चर्चा ओंको बढ़ावा देता हैऔर वि चारशीलता को बढ़ाता है।

5. Punjabi elective

- ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਢਾਲਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਦਿ ਕਾਲ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਆਰੰਭਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁੱਢਲੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ‘ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀਆਂ’ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝ ਸਕਣ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪਾਠ/ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦਰਸ਼ਨ, ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਚੌਖਟੇ, ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਦਫ਼ਤਰੀ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਤ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੱਠੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਕੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਲਈ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਕੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮ ਵਿਚ ਲੱਭਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚੈ ਹੀ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਸੀਹ ਕਰਦਾ ਹੈ।

Signature valid

Digitally signed by Dr.
Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59
+05:30

6. Political Science

- Understand the basics of the political system.
- Understand and examine the relationship between society and politics through the concept of political culture and political socialisation.
- Understand the concept of power, authority and legitimacy.
- Understand and analyse the concept of rights and duties, liberty and equality.
- Understand the concept of justice and democracy.

7. History

- Understanding of the conquest of the Ghazni and Ghor, their political impact on history.
- Create ability to understand the establishment of the Delhi Sultanate, governance of North India and culture.
- Understanding the dynasties of Khilji and Tughlaq, their culture, expansion, administrative changes and cultural development.
- Create ability to understand the Vijayanagara Empire, contributing to cultural, economic and administrative advancement that influenced the region for centuries.
- Understanding the pivotal role of the Mughal Empire in shaping the political, cultural, economic and social developments that continues to influence the region today.
- Understanding the Mughal government, administration, efficient revenue system, military organization, architectural brilliance, artistic achievements and vibrant cultural milieu.
- Create ability to understand the Maratha power include territorial expansion, military achievements, cultural contribution and complex interplay of conflicts and alliances.

8. Computer Science

- Students should gain a solid understanding of fundamental programming concepts, such as variables, data types, operators, control structures (if statements, loops), and functions.
- Develop the ability to approach problems algorithmically and implement solutions using C programming constructs.
- Introduce basic data structures like arrays and strings in C and their manipulation.
- These outcomes aim to provide students with a solid foundation in C programming, preparing them for more advanced courses and real-world application development.

9. Computer Application

- Comprehend the basics of the C programming language.
- Understand the applications and advantages of C.
- Identify and use different tokens in C, explore basic and derived data types, as well as user-defined data types, learn to declare and initialize variables in C.
- Understand unary, binary, and ternary operators, learn about operator precedence and associativity.

Signature valid

Digitally signed by Dr. Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59
+05:30

- Understand the concept of Functions, Array, strings and string etc.
- Introduce various storage classes and Pointers.

10. Physical Education

- Explain the basic structure and functions of cells
- Identify and describe the bones and joints of the human body, their locations, and functions.
- Describe the anatomy and function of muscles, including types of muscle tissue.
- Outline the anatomy and functions of the digestive system, including organs involved in digestion and nutrient absorption
- Understand about nutrition, doping in sports, first aid
- Understand health promotion strategies through physical activity. Personal hygiene

11. Philosophy

- Get in depth knowledge about the meaning, scope and utility of ethics and its importance in practical life. To explain about the relation and difference of Ethics with religion and psychology so that students can have holistic development through education.
- To explain the Plato virtues of man and society for developing good humans and to become best citizens. Also know about Kant Categorical Imperative and Goodwill which shows the 'duty for duty sake'.
- To give the knowledge about Utilitarianism and enlighten the students to give the knowledge of Bentham's and J.S. Mill's views for knowing the real meaning of happiness in life.
- To understand the concept of Nishkam Karam of Bhagavad Gita for performing duties and responsibilities without thinking of any reward.
- To explain the concept of four Noble Truths and eight fold path of Buddhism which enlightens the students to know about the sufferings, causes of sufferings and adopting higher values in practical life.

12. Geography

- The objective of this paper is to acquaint the students with the elements and attributes of climatology and oceanography as climate plays a very vital role in human life and oceans are storehouses of resources.
- Geography is an amalgam of physical as well as social sciences and as such it is necessary for the students to go through laboratory exercises particularly to show directions and bearings and different methods of representing relief. Knowledge of directions and bearings is essential and an introduction to weather maps is also required.

13. Economics

- Get a complete understanding of variables in economic variables and Say's Law of market.

Signature valid

Digitally signed by Dr
Rakesh Joshi
2024.02.29 02:59
+05:30

- Learn about money and its role in the economy and how credit is created and controlled in the economy.
- Analyze the trade off between unemployment and inflation and role of fiscal policy and monetary policy in controlling inflation.
- Develop analytical thinking regarding the occurrence of trade cycles in the economy.

14. TTM

- To teach students about the tourist and cultural resources of India
- To make students aware of socio-cultural resources
- To take them through the hill stations, deserts, islands, and beach tourism of India

15. Cosmetology

- To create awareness about colours and their effects
- To create knowledge about various yoga poses and their benefits.
- To impart knowledge of nail structure and disorders. and visual poise.
- To create awareness regarding wardrobe planning and visual poise.
- To provide skills regarding manicures, pedicure and nail art.
- To apprise students with different hair removing methods
- To create awareness about body fitness and yoga with practice.

16. NCC

- The student will be able to understand, analyse develop and exhibit accurate sense of self.
- Think critically. demonstrate knowledge of personal beliefs
- Students will develop critical thinking skills.
- Students will develop an understanding of change processes, and be able to think critically about obstacles to change.
- Students will understand and be able to utilize a process for decision-making.

BA- SEM III

1. English

- Development of analytical Skills
- Ability to connect ideas and infer information accurately
- Grammar proficiency
- Vocabulary enrichment
- Inculcation of creative writing skills through close readings of Poems

Signature valid

Digitally signed by Dr
Rakesh Joshi
2024.02.29 02:59
+05:30

2. Punjabi

- ‘ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਰਤਕਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਅਧਿਅਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ‘ਚੋਣਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਕਾਂਗੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਅਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਟ ਕਲਾ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਜਮ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ਼ੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਮੂਲ ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਅਧਿਅਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਆਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

2A. Basic Punjabi

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਧਦੀ ਹੈ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

2B. Punjab History & Culture

- Understanding the Turko –Afghan rule, socio-cultural changes, the dominance of various Muslim dynasties: Ghaznavids, Ghurids.
- Understanding that the Mughals had profound impact on Punjab, cultural fusion, administrative reforms, art and literature.
- Understanding the socio-religious movement that emerged in medieval India, through its influence on Sikhism, led to the establishment of a distinct religious and social identity characterized by devotion, equality, and a commitment to social justice.
- Understanding the impact of Sufism in Punjab has led to a rich tapestry of spirituality, culture, and social values, with special reference to Baba Farid Ji, include spiritual enlightenment, contributions to culture and literature, promotion of social equality, and fostering a legacy of tolerance and interfaith harmony.
- The life and travels of Guru Nanak Dev Ji, the founder of Sikhism, had profound impacts on the spiritual, social, and cultural aspects of Sikhism, not only in Punjab and beyond, shaped Sikhism into a distinct spiritual and cultural tradition, emphasizing oneness, equality, community, and service.

Signature valid
Digitally signed by Dr
Rakesh Joshi
2024.02.29 02:59
+05:30

- Understanding the teachings of Guru Nanak Dev Ji, as expressed through the concepts of Sangat, Pangat, and Dharamsala, lead to the formation of a united Sikh community, the promotion of equality and humility, the practice of selfless service, and the preservation of Sikh culture and spirituality.
- The second, third, and fourth Sikh Gurus made significant contributions to the development and consolidation of Sikhism, these Gurus played pivotal roles in shaping Sikhism during its formative years.
- Understanding the compilation of Guru Adi Granth Sahib Ji and the martyrdom of Guru Arjan Dev Ji had enduring impacts on Sikhism, shaped the spiritual and cultural identity of Sikhs, providing them with a sacred scripture for guidance and inspiring them to uphold principles of justice, truth, and religious freedom.

3. Hindi

- काव्य पुस्तक में चयनित कवियों की कविताओं की व्याख्या एवं विश्लेषण।
- छात्रों को काव्य पुस्तक में चयनित कवियों का सामान्य परिचय तथा उनके अंतर्निहित विषयों और उद्देश्यों को समझने में दक्षता प्रदान करना।
- काव्यात्मक कार्यों का आलोचनात्मक मूल्यांकन करने और उनके सार को प्रभावी ढंग से व्यक्त करने की क्षमता।
- हिंदी साहित्य के आदिकाल का व्यापक ज्ञान, जिसमें उस युग का नामकरण, विशेषताएँ और साहित्यिक विशेषताएँ शामिल हैं।
- शुरुआती दौर में हिंदी साहित्य के सामाजिक-सांस्कृतिक संदर्भ और विकास की समझ।
- छात्रों को अनुप्रास, यमक, उपमा, रूपक, प्रतीक और विरोधभास सहित विभिन्न अलंकारों में निपुण बनाना।
- छात्रों को हिंदी भाषा में स्वर, व्यंजन, लिंग, रूप और प्रचलित ध्वन्यात्मक संयोजन (संधि) को पहचानने और समझने में दक्षता प्रदान करना।
- कुल मिलाकर, परिणामों का उद्देश्य छात्रों को हिंदी साहित्य की गहरी समझ से परिपूर्ण करना है, जिसमें इसके काव्यात्मक पहलू, ऐतिहासिक संदर्भ, भाषाई तत्व और साहित्यिक विश्लेषण कौशल शामिल हैं। ये परिणाम छात्रों को हिंदी साहित्यिक पाठों के साथ आलोचनात्मक रूप से जुड़ने और उनकी व्याख्याओं को प्रभावी ढंग से संप्रेषित करने में सक्षम बनाएंगे।

4. Sanskrit

- मध्यमव्यायोग नाटक के पाठ्यक्रम के कई फायदे हो सकते हैं, जैसे कि साहित्यिक रूपरेखा, भाषा कौशल, और सांस्कृतिक समझ, यह छात्रों को संवाद कौशल में सुधार करने में मदद कर सकता है और उनकी सोचने की क्षमता को बढ़ा सकता है।
- यह नाटक साहित्यिक सौंदर्य का अनुभव करने का एक उत्कृष्ट तरीका है, जिसे भाषा, रस, और रूपक आदि के साहित्यिक तत्वों को समझने में मदद मिल सकती है।

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59

+05:30

- नाटक के माध्यम से सांस्कृतिक मूल्यों, ऐतिहासिक घटनाओं, और समाज की समस्याओं का अध्ययन करने से छात्रों को सांस्कृतिक समृद्धि मिलती है।
- नाटक छात्रों को रचनात्मकता में विवेकपूर्ण करने का माध्यम प्रदान करता है, क्योंकि उन्हें किसी कथा को नाटकरूप में प्रस्तुत करने का अवसर मिलता है।
- नाटक छात्रों को सामाजिक कौशल और साहित्यिक भूमिकाओं में निम्नलिखित क्षमता विकसित करने में मदद करता है।
- छात्रों को नाटक में भाग लेने से मनोबल बढ़ता है और संवाद कौशल में सुधार होता है, जो उनकी साकारात्मक सोच और व्यक्तिगत विकास को प्रोत्साहित करता है।
- छंद और तद्विषय साहित्य को सौंदर्यपूर्ण बनाते हैं जिसे भाषा में एक नया और आकर्षक रूप आता है।
- छंद और तद्विषय साहित्य को सुरक्षित और स्थायी संरचना प्रदान करते हैं, जिसे कहानी या कविता का निर्माण होता है।
- छंद और तद्विषय के साथ भाषा को सुन्दर और सरल बनाया जाता है, जिसे पाठकों को समझने में आसानी होती है।
- छंद और तद्विषय भाषा को संरक्षित रखने में मदद करते हैं, क्योंकि वे एक निश्चित नियमों और धाराओं का पालन करते हैं।
- छंद और तद्विषय रचना को भावनाओं को संवेदनशीलता से भर देते हैं और पाठकों को लेखक के भावनात्मक अनुभवों से जोड़ते हैं।

5. Punjabi elective

- आदि काल से मੱਧਕਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਪੁਸਤਕ 'ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ (ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ)' ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਰੂਪਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਦਿ ਤੇ ਮੱਧਕਾਲੀ ਕਵਿਤਾ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਨਵੀ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਸਤੇ ਦੀ ਸੇਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਪਾਠ ਤੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਬੌਧਿਕਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਮਾਨਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਹਿਮ ਕਾਰਜ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਾਹਰਾਹ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਉੱਘੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਪਾਠ/ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਘੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਜੀਵਨ ਫਲਸਫੇ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਕਾਬਲ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੇਹਤਰ ਨਾਗਰਿਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਕਲਪ ਜਿਵੇਂ ਬਿੰਬ, ਪ੍ਰਤੀਕ, ਬੁਣਤੀ ਤੇ ਬਣਤਰ, ਕਥਾ ਤੇ ਕਥਾਨਕ, ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ, ਰੂਪ ਤੇ ਵਸਤੂ, ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ, ਵਿਚੇਲਾ ਆਦਿ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ, ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Singh

2024.02.09 12:59

+05:30

- ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵੰਨਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਵਾਰ, ਜੰਗਨਾਮਾ, ਕਿੱਸਾ ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਅਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

6. Political Science

- Understand the development and basic features of the Indian constitution.
- Understand and examine some parts of the Indian constitution such as fundamental rights, fundamental duties, DPSPs.
- Understand and analyse composition, power of the Indian legislature, executive and judiciary according to the Indian constitution.

7. History

- Understanding the foundation of British rule, subsidiary alliances, policy of divide and rule, economic exploitation, administrative changes, cultural and social transformations.
- Create ability to understand the uprising of 1857 had far-reaching consequences, leading to changes in governance, administration, military policies, and the emergence of a stronger sense of Indian nationalism that laid the foundation for independence.
- Understand the economic changes during British rule in agriculture, industrialization, transportation, socio-religious movements sought to reform traditional practices, contributing to a period of significant intellectual and social transformation in India.
- Understand the political associations and revolutionary movement for Indian independence that gained momentum in the subsequent decades, eventually leading to the end of British rule in 1947
- Create the ability to understand the Non-Cooperation Movement and its profound impact on independence.
- Understand the Civil Disobedience Movement that laid the groundwork for future phases of the independence movement, shaping the strategies and philosophies of nonviolent resistance.
- Analysis The constitutional development during British rule, framing of India's independent constitution, reflects a series of reforms and negotiations between the colonial power and Indian leaders.
- Understand the partition and independence of India, communal violence, large-scale migrations, and the creation of two separate nations, India and Pakistan.

8. Computer Science

- Understand the basics of Numerical Methods and Numerical Analysis.

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59

+05:30

- The course aims to equip students with a strong foundation in numerical methods, providing them with the skills needed to solve a variety of mathematical and engineering problems through computational approaches.
- Students should gain practical experience in implementing these methods using numerical tools and programming languages.

9. Computer Application

- Understand the historical development from machine language to high-level languages through assembly, compilers, and interpreters.
- Classify operating systems into single-user and multi-user categories and explore examples of single-user systems and multi-user systems, including Unix, Xenix, and Vax/VMS.
- Understand memory management and CPU management techniques.
- Explore the features and benefits of Unix, including multi-programming, time-sharing, and multitasking.
- Understand the components of Unix, such as the Kernel and Shell.
- Understand different types of Unix shells, including Bourne, C-shell, and R-shell.

10. Physical Education

- Understand concept of learning and law of learning
- Understand the concept of motivation and its relevance to physical education and sports
- Explore and comprehend the different theories of play, such as the cognitive, sociocultural, and psychoanalytic perspectives
- Analyze the psychological factors influencing individual and group behavior in physical activities.
- Understand the causes of poor sports performance in India.
- Examine the relationship of sports with Economy, Socialization- and Politics

11. Philosophy

- To understand the meaning of logic and its uses, it helps to develop the critical thinking among students. To give knowledge about the four fundamental laws of thoughts and its uses and also explain about the terms, connotation and denotation of terms.
- To get detail explanation of propositions and importance of four fold scheme of propositions. To have the knowledge of immediate inference and square of opposition of propositions. To know about the mediate inference and categorical syllogism and their rules to develop the ability of mental ability.
- To understand the concept of Applied Ethics, Nature and its uses in practical life. To analyse the different approaches of moral action i.e. deontological and teleological approach and discuss about the kantian approach.

Signature valid
 Digitally signed by Dr
 Rakesh Joshi
 2024.02.29 02:59
 +05:30

- Learn about the medical ethics in profession and the problem of euthanasia is discussed in detail. To understand the concept of educational ethics and eagle ethics and their natures and its problems. To define the business ethics and its relevance in modern Times and to know the problems related with business.

12. Geography

- To understand concept of resources and their interface with environment;
- To examine use and misuse of various resources, and analyse future prospects;
- To study various methods and approaches of conservation and management of natural resources;
- To understand the quantitative and qualitative aspects of human resources in spatial perspectives and the associated environmental problems.
- To apprise the students with symbolization of different types of geographical data and depiction of various spatial data.
- To provide training in application of various graphical methods of depicting geographic data.

13. Economics

- Learn about the nature of Indian Economy, status of Indian agriculture, green revolution and new agricultural strategy to be adopted to improve the agricultural backwardness of our economy.
- Understand the performance and problems of industrial development, role of small and cottage industries and also study the latest Industrial policy to enhance the productivity of industries in the economy.
- Get knowledge about the direction, composition of exports and imports, foreign capital and multinational corporations in India. They will understand the role of foreign capital in the development of the economy.
- Get knowledge about the major problems of the economy including Inflation, unemployment, poverty and inequalities and develop critical thinking about how these economic problems can be solved.

14. TTM

- To teach them about the importance of marketing in tourism
- To tell them about the linkages in tourism
- To teach them about how to make tour packages
- To teach them how to do the pricing of tour packages

15. Cosmetology

- To impart knowledge about hair structure, functions and disorders.
- To create awareness about health and diet for weight management.

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59

40530

- To apprise students with concept of balanced diet.
- To impart knowledge of hair care products.
- To impart practical knowledge about different types of hair styles and corrective scalp treatments.
- To provide knowledge about different types of shampoos.

BA- SEM IV

1. English

- Development of analytical Skills
- Ability to connect ideas and infer information accurately
- Grammar proficiency
- Vocabulary enrichment
- Inculcation of creative writing skills through close readings of Poems

2. Punjabi

- ‘ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਣ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਹਾਵਰੇਦਾਰ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ‘ਫਾਸਲੇ’ ਨਾਟਕ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੰਗਮੰਚ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚੀ ਜੁਗਤਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਾਟ ਕਲਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਮਸਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਟਕ ਲਿਖਣ ਤੇ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ, ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਲੇਖ ਰਚਨਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ’ਤੇ ਲਿਖ ਜਾਂ ਬੋਲ ਸਕਣਾ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਨ ਕਲਾ ਵਿਚ ਵੀ ਨਿਖਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਦਫ਼ਤਰੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
- ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

2A. Basic Punjabi

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਵਾਕਾਂ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Kaur

2024.02.29 02:59

+05:30

2B. Punjab History & Culture

- Understanding the politicization of Sikhism under Guru Hargobind resulted in a redefined Sikh identity that encompassed both spiritual and military dimensions.
- Understanding the martyrdom of Guru Tegh Bahadur, the ninth Sikh Guru, had profound consequences for Sikhism, influencing the course of Sikh history and shaping the principles of the faith. It is a testament to the commitment of Sikhs to the protection of human rights, religious freedom, and the values enshrined in Sikhism.
- The creation of the Khalsa by Guru Gobind Singh Ji, the tenth Sikh Guru, was a transformative event in Sikh history.
- Understanding the creation of Khalsa impacting sikh identity, principles, and the historical & cultural landscape of Punjab.
- Understanding the rise of Banda Singh Bahadur had far-reaching outcomes, including the establishment of Sikh rule, the promotion of Sikh values, religious freedom, socioeconomic changes, and the inspiration for future Sikh movements.
- Understanding the rise of the Sikh Misls, this era of the Misls played a crucial role in shaping the trajectory of Sikh political and cultural development in Punjab.
- Understanding the Ranjit Singh's rule, consolidation of his power, civil administration, land revenue, military achievements & modernization.
- Understanding the dynamic cultural, social and economic aspects of the medieval Punjab.

3. Hindi

- छात्र लेखकों मुंशी प्रेमचंद और लक्ष्मी नारायण लाल और उनके उल्लेखनीय कार्यों जैसे "निर्मला" और "मिस्टर अभिमन्यु" की व्याख्या संबंधी गहन समझ हासिल करेंगे।
- छात्र अपने विषयगत तत्वों, चरित्र विकास और अंतर्निहित संदेशों का मूल्यांकन करके उपन्यास और नाटकों सहित साहित्यिक कार्यों का गंभीर रूप से विश्लेषण करने की क्षमता विकसित करेंगे।
- उपन्यासों और नाटकों के अध्ययन से ज्ञान में वृद्धि करेंगे।
- भक्तिकाल युग के सामाजिक-सांस्कृतिक संदर्भों और साहित्यिक आंदोलनों के बारे में जानकारी प्राप्त करते हुए, हिंदी साहित्य के प्रति अपने ज्ञान को बढ़ायेंगे।
- छात्र हिंदी में अपने भाषा अभ्यास में सुधार करते हैं।
- छात्र सामान्य मुहावरों, कहावतों और व्याकरण संबंधी अवधारणाओं जैसे विराम चिह्न, यौगिक और व्याकरण संबंधी मामलों के अध्ययन के माध्यम से हिंदी में अपनी भाषा दक्षता बढ़ाएंगे।
- कुल मिलाकर, पाठ्यक्रम के परिणामों का उद्देश्य छात्रों को हिंदी साहित्य की व्यापक समझ, महत्वपूर्ण विश्लेषण कौशल और शैक्षणिक और व्यावसायिक प्रयासों के लिए आवश्यक भाषा दक्षता से परिपूर्ण करना है।

4. Sanskrit

- पंचतंत्र की कहानि याँ अपरीक्षित कारको के साँशु जोशु कइ उपयोगी शि क्षाँप्रदान करती हैं:

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Kumar

2024.02.29 02:59

+05:30

- ਪੰਚਤੰਤਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਯਾਨੈਤਿ ਕ ਮੂਲ੍ਯੋਂ ਔਰ ਧਾਰਮਿ ਕਤਾ ਕੀ ਮਹਤ੍ਵਪੂਰਨ ਸੀਖੇਂਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਤੀ ਹੈਂ, ਜਿ ਸਸੇਬਚ੍ਠੋਂ ਮੇਂ ਈਮਾਨਦਾਰੀ, ਸਹਾਨੁਮ੍ਭੂਤਿ ਔਰ ਅਚ੍ਠੇ ਆਚਰਣ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿ ਕਸਿ ਤ ਹੋਤੀ ਹੈ।
- ਪੰਚਤੰਤਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਯਾਨੈਤਿ ਵਿ ਧ ਪ੍ਰਸ੍ਤੁਤਿ ਯੋਂ ਕੇ ਮਾਧ੍ਯਮ ਸੇਬੁਢ੍ਢਿ ਮਤਾ ਔਰ ਵਿ ਵੇਕ ਕੀ ਸਿ ਖਾ ਦੇਤੀ ਹੈਂ, ਜਿ ਸਸੇਬਚ੍ਠੇ ਸਮਸ੍ਯਾਔਂਕਾ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਨੇਕੀ ਕਲਾ ਸੀਖੇਂਦੇਹੈਂ।
- ਕਹਾਣੀ ਯਾਨੈਤਿ ਸਾਮਾਜਿ ਕ ਜੀਵਨ ਕੇ ਵਿ ਭਿ ਤ੍ਰ ਪਹਲੁਔਂਕੋ ਸਮਝਾਤੀ ਹੈਂ ਔਰ ਸਹਜਤਾ ਸੇਲੋਗੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਸੰਬੰਧ ਬਨਾਏ ਰਖਨੇ ਕਾ ਸਿ ਖਾਤੀ ਹੈਂ।
- ਕਈ ਕਹਾਣੀ ਯਾਨੈਤਿ ਸਾਧਿ ਕ ਭੁਢ੍ਢਿ ਮਤਾ ਔਰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਕੋ ਭਫਾਵਾ ਦੇਤੀ ਹੈਂ, ਜੋ ਤਢਮਿ ਤਾ ਔਰ ਸਫਲਤਾ ਕੀ ਦਿ ਸਾ ਮੇਂ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਤੀ ਹੈਂ।
- ਕਹਾਣੀ ਯੋਂ ਕੇ ਮਾਧ੍ਯਮ ਸੇਬਚ੍ਠੋਂ ਕੋ ਜੀਵਨ ਕੀ ਚੁਨੈਤਿ ਯੋਂ ਕਾ ਸਾਮਨਾ ਕੈਸੇਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸਕਾ ਅਭ੍ਯਾਸ ਹੋਤਾ ਹੈ।
- ਭਾਸ਼ਾ ਕਾ ਸਦੰੁ ਰ ਔਰ ਸਵੁ ਧਵਸ੍ਥਿ ਤ ਰੂਪ ਸ਼ਬਦ-ਰੂਪ ਔਰ ਸਮਾਸ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋ ਸਦੰੁ ਰ ਔਰ ਸਵੁ ਧਵਸ੍ਥਿ ਤ ਬਨਾਏ ਰਖਨੇਮੇਂਮਦਦ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਜਿ ਸਸੇਸੰਵਾਦ ਕਾ ਸਹੀ ਔਰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਸ੍ਤੁਤਨ ਹੋਤਾ ਹੈ।
- ਸ਼ਬਦ-ਰੂਪ ਸੇਸ਼ਬਦੋਂ ਕੋ ਤਨਕੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਮੇਂਪਹਚਾਨਾ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ, ਜਿ ਸਸੇਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਸਮ੍ਰਿਢ੍ਢਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਔਰ ਵ੍ਯਕ੍ਤਿ ਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਮੇਂਵ੍ਰਿਢ੍ਢਿ ਹੋਤੀ ਹੈ।
- ਸਮਾਸ ਔਰ ਸ਼ਬਦ-ਰੂਪ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋ ਸੁਥ ਬਨਾਏ ਰਖਾ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ, ਜਿ ਸਸੇਵਿ ਸ਼ੇਸ਼ਝਤਾ ਔਰ ਸ੍ਥੈਤਿ ਕਤਾ ਬਨੀ ਰਹਤੀ ਹੈ।
- ਸਮਾਸ ਕਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਾਕ੍ਯ ਕੀ ਸੁਧਾਰਿ ਤ ਅਰ੍ਥਪਰਕ ਵ੍ਯਾਕਰਣ ਮੇਂਮਦਦ ਕਰ ਸਕਤਾ ਹੈ, ਜਿ ਸਸੇਭਾਸ਼ਾ ਕਾ ਸਹੀ ਔਰ ਸਪ੍ਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਤਾ ਹੈ।
- ਦੋ *ਸ਼ਬਦ-ਰੂਪ ਔਰ ਸਮਾਸ ਕਾ ਸਹੀ ਔਰ ਸੁਥਵਸ੍ਥਿ ਤ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨੇਸੇਭਾਸ਼ਾ ਮੇਂਸਾਮਰ੍ਥ ਭਫਤਾ ਹੈ, ਜਿ ਸਸੇਵ੍ਯਕ੍ਤਿ ਅਚ੍ਠੇ ਸੰਵਾਦਾਤ੍ਮਕ ਔਰ ਰਚਨਾਤ੍ਮਕ ਕ੍ਸ਼ਮਤਾਔਂਕਾ ਤਪਯੋਗ ਕਰ ਸਕਤਾ ਹੈ।

5. Punjabi elective

- ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ 1701 ਈ. ਤੋਂ 1900 ਈ. ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੂਫੀ, ਕਿੱਸਾ ਤੇ ਬੀਰ ਸਾਹਿਤ ਰਚਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਾਲ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਧਿਅਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਡੂੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੇ ਜੀਵਨ ਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ’ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਜਿੱਥੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਖੇਤਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਨਾਚ, ਲੋਕ ਖੇਡ, ਲੋਕ ਮੰਨੋਰੰਜਨ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਬੰਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈ ਸੂਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣਾ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਅਸੁੱਧ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਪੈਰਾ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ (ਬਿਨਾਂ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਪੈਰੇ) ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਰਾਮ

Signature valid
Digitally signed by Dr
Rakesh Bhatia
2024.02.29 02:59
+05:30

ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿੱਪੀਆਂ ਦੇ ਲੋਪ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਹੁਤ ਮਾਣਮੱਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਗੌਰਵਮਈ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਗਿਆਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬੋਲਦੇ/ਲਿਖਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਣ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਧਦੀ ਹੈ।

6. Political Science

- Understand the nature of the party system in India and policies, performance of political parties in India.
- Understand and examine the power and functions of the election commission and electoral reforms.
- Understand caste, religion, regionalism in Indian politics and new emerging trends in Indian politics.
- Understand the concept of foreign policy and NAM.

7. History

- Understand the foundation of the Sikh Panth by Guru Nanak Dev Ji represents a unique spiritual and social movement, traditional religious boundaries, principles laid down to guide the Sikh community, fostering a sense of equality, compassion, and devotion to the divine.
- Understanding the development of the Sikh Panth from Guru Angad Dev Ji to Guru Arjan Dev Ji resulted in the establishment of key practices, structures, and principles that laid the foundation for Sikhism as a distinct and organized religious tradition.
- Create an ability to understand Guru Hargobind Sahib Ji's emphasis on Miri-Piri and the establishment of the Akal Takht, followed by Guru Teg Bahadur Ji's sacrifice for religious freedom, contributed to the ongoing transformation and resilience of the Sikh Panth.
- Understand the creation of the Khalsa strengthened Sikh identity and served as a powerful force against oppression that symbolize the spirit of courage, discipline, and commitment to justice in Sikhism.
- Analysis Baba Banda Singh Bahadur's role marked a transitional phase for the Sikhs, showcasing their resilience and determination against oppressive rulers during a challenging period.

Signature valid

8. Computer Science

- Understand elementary data organization and common operations.
- Understanding the Array, Link list and 2D data structure.

Digitally signed by Dr
Rakesh Jassi
2024.02.29 12:59
+05:30

- Understand sorting algorithms, including bubble sort, selection sort, insertion sort, quicksort, merge sort, and heap sort.
- Understanding of Object Oriented Programming concepts and its implementations

9. Computer Application

- Define a Database Management System (DBMS) and its role in information management and identify the components of a DBMS.
- Create Entity-Relationship (ER) diagrams to model database relationships and Understand different data models, including the Hierarchical Model, Network Model, and Relational Model.
- Explain the concept of normalization and Implement normalization up to the Third Normal Form (1NF, 2NF, 3NF).
- Familiarity with Oracle 10 SQL, including Data Definition Language (DDL), Data Manipulation Language (DML), and Data Control Language (DCL) and Utilize built-in functions in Oracle 10, including aggregate, character, and arithmetic functions.
- Apply advanced reporting techniques, such as breaking on multiple columns with different spacing.
- Use SQL Plus commands for page size, line size, pause, etc.

10. Physical Education

- Understand the meaning and importance of yoga
- Acquire and demonstrate yoga asanas.
- Understand and able to perform different technique of Pranayama and Sudhi kirya
- Understand the anatomy and functions of the respiratory system
- Comprehend the role of the excretory system in eliminating waste products.
- Understand the anatomy and functions of organs of excretory system.
- Understand the anatomy and functions Endocrine System, nervous system and circulatory system
- Gain knowledge of injury prevention strategies and first aid in sports settings

11. Philosophy

- To give the knowledge about induction and it's types, to make ability critical thinking. It also helps the students to understand about Causation and Hypotheses.
- To know about the Indian logic and it's scope. Get the knowledge about Indian syllogism and Aristotleian syllogism and have in depth knowledge about Nayaya Darshan.
- Can get the overview about Environmental Ethics, nature and problems and to understand the man-nature relationship in Indian tradition. To know about the concept of ecology and its relation to ethics, to develop the awareness of natural resources for future generations.

Signature valid
 Digitally signed by Dr
 Rakesh Joshi
 2024.02.29 02:59
 +05:30

- Can get acquainted the concept of population its causes and solutions to have the knowledge of different kinds of pollutions and its solutions. To explain about nuclear threats, challenges and solutions.

12. Geography

- To understand the regional setting of Punjab State in detail through physical and political maps.
- To examine the pattern of select population characteristics.
- To study the distribution of major crops, industries and transport links in the state.
- To understand the intra regional variations in the select aspects.
- To apprise the students with symbolization of different types of geographical data and depiction of various spatial data.
- To provide training in application of various graphical methods of depicting geographic data.
- To train the students to interpret the topographical sheets at different scales course Content.

13. Economics

- Understand the fundamental theories of international trade including comparative advantage, absolute advantage and terms of trade.
- Analyze the determinants of exchange rate fluctuations and examine the role of international institutions, such as World Trade Organizations and IMF, in regulating and promoting international trade and finance.
- Understand the concepts and principles of public finance, including revenue generation, expenditure allocation and fiscal sustainability
- Get understanding of taxation system of economy by studying principles, incidence and impact of taxation. Students will also learn about the concept of public debt, objectives, importance and burden of debt on the economy.

14. TTM

- To give a brief knowledge about travel agency working format and tour operators
- To teach the students about types of travel agents and tour operators
- To make them aware of types of Accommodation
- To give knowledge about railways and airline

15. Cosmetology

- To impart knowledge of structure of hair, functions and disorders.
- To apprise students with colours and principles and their relation to skin.
- To impart knowledge of hair textures, styling and coloring
- To impart knowledge of different hair cuts, set, wig and hair shaping.

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59

+05:30

- To impart practical skills of scientific brushing, buns and braids.
- To apprise students with different types hair massages and pressure points

BA- SEM V

1. English

- Appreciation of Literature
- Inculcation of moral and social values
- Enhancement of Creative Writing Skills
- Enhanced understanding of human nature.

2. Punjabi

- ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ 'ਚੋਣਵੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਆਂ' ਵਿਚ ਦਰਜ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪ੍ਰਬਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਾਜਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖਣ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਰੁਚਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- 'ਏਹੁ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਣਾ' ਨਾਵਲ ਦਾ ਪਾਠ ਔਰਤ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਹੈਸੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਰੁਤਬੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਵਰਗੀ ਇਸਤਰੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਮਿਲਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਮੁੱਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- ਪੈਰੂਾ ਰਚਨਾ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਪਰ ਮੁੱਲਵਾਨ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪਕੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੈਰੂੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ ਰਾਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪਾਸਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਵਾਕਾਤਮਕ ਜੁਗਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਵਾਕ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਜਾਗਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਮੁੱਲਵਾਨ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

2A. Basic Punjabi

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵੰਨਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਨਾਚਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਰਹਿਤਲ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ।
- ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ, ਲੋਕ ਤਮਾਸ਼ੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਕਲਾਵਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਡੂੰਘੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Signature valid

Digitally signed by Dr
Rakesh Joshi
2024.02.29 02:59
+05:30

2B. Punjab History & Culture

- Understand The First Anglo-Sikh War, the Treaty of Lahore, signed in 1846, which ceded significant territories to the British, established a British Resident at Lahore.
- Understand the trajectory of Punjab's history under British rule, influencing its socio-economic and political development.
- Understand the economic transformations, social changes, and the emergence of a new educated class that played a crucial role in India's struggle for independence.
- Analysis these movements collectively that played a crucial role in shaping the social, cultural, and political landscape of India, contributing to the broader struggle for independence and fostering a spirit of reform and resistance against various forms of oppression.
- Create the ability to understand the power of mass mobilization, civil disobedience, and nonviolent resistance, contributing significantly to India's eventual attainment of independence in 1947.

3. Hindi

- रामधारी सिंह दिनकर की कृति रश्मिरथी की व्याख्या की व्यापक समझ।
- छात्र रामधारी सिंह दिनकर के जीवन, पृष्ठभूमि और साहित्यिक योगदान तथा उनके उल्लेखनीय काव्य संग्रह "रश्मिरथी (रश्मिरथी)" में मौजूद विषयों, रूपांकनों और शैलीगत तत्वों के बारे में जानकारी प्राप्त करेंगे।
- छात्र कविता की परिभाषा, तत्वों और प्रकारों को समझने सहित कविता के विभिन्न रूपों का विश्लेषण करने की क्षमता हासिल करेंगे। कामकाजी हिंदी हिंदी का तकनीकी ज्ञान प्रदान करती है। इसके साथ ही विद्यार्थियों को अंग्रेजी शब्दावली का हिंदी शब्दावली का ज्ञान प्रदान किया गया है।
- हिंदी साहित्य के रीतिकाल का व्यापक ज्ञान जिसमें उसे युग का नामकरण विशेषताएं और साहित्यिक विशेषताएं शामिल हैं। इसके साथ ही छात्रों को छंदों के बारे में जानकारी प्रदान की गई है।

4. Sanskrit

- पंचतंत्र कहानी यौनैति क मूल्यों को सि खानेमेंमदद करती हैं, जि ससेयुवा पीढ़ी को अच्छे संदर्भ मेंआदर्श बनाने मेंमदद मि लती है।
- कहानी यौअक्सर बुद्धि मत्ता और वि वेक को समझानेमेंमदद करती हैं, जो जीवन मेंसही नि र्णय लेनेमेंमद कर सकता है।
- येकहानी यौसमाज मेंउचि त व्यवहार और संबंधों की महत्वपूर्णता को समझाती हैं, जि ससेसामाजि क जीवन में सुधार हो सकता है।
- पंचतंत्र कहानी यौबच्चों को सही भाषा का प्रयोग सि खानेमेंमदद कर सकती हैं, क्योंकि इनमेंवि वि धता सेभरी होती है।
- कहानी यों मेंअक्सर वि भि न्न समस्याओं का समाधान करनेकी क्षमता वि कसि त है, जि ससे सुनने वाले में समस्याओंका समाधान करनेकी क्षमता वि कसि त है।

Signature valid

Digitally signed by Rakesh Kashyap

2024.02.29 02:59

+05:30

- वैदिक साहित्य धार्मिक अर्थात् आध्यात्मिक मार्गदर्शन का स्रोत है जो मानव जीवन को सही मार्ग पर चलने में सहायक होता है।
- इसमें ब्रह्मविद्या और अन्य विभिन्न विषयों पर ज्ञान होता है जो कि ज्ञान, गणित, चिकित्सा, और सामाजिक विज्ञान में सहायक प्रदान करता है।
- वैदिक साहित्य में संस्कृत भाषा और कविताएं हैं जो साहित्यिक सौंदर्य को बढ़ावा देती हैं और भाषा कौशल को प्रोत्साहित करती हैं।
- वैदिक साहित्य से हमें भारतीय संस्कृति और रूपरेखा की महत्वपूर्ण जानकारी मिलती है, जिसे हम अपनी संस्कृति को समझकर संरक्षित रख सकते हैं।
- वैदिक साहित्य में नैतिक शिक्षाएं हैं जो समाज में सामंजस्य और नैतिकता को बढ़ावा देने में सहायक होती हैं।

5. Punjabi elective

- मੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ, ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)' ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਮੁਢਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਅਧਿਆਤਮਿਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਨੈਤਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕ 'ਗੌਤਮ ਤੋਂ ਤਾਸਕੀ ਤੱਕ' ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਉਰਜਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਦੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਮਾਜ ਪਰਸਪਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਡੂੰਘੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਿਰਜਣਾ ਵੱਲ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਮੱਧਕਾਲੀ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਛੰਦ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਤਰ ਮੱਧਕਾਲੀ ਕਾਵਿ ਛੰਦ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਕਰਤੋਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਹੀ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਦੋਹਰਾ, ਸੋਰਠਾ, ਕਬਿੱਤ, ਕੋਰੜਾ, ਚੌਪਈ, ਸਿਰਖੰਡੀ, ਦਵੱਈਆ ਤੇ ਬੈਂਤ ਆਦਿਕ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿੱਥੇ ਵਿਭਿੰਨ ਮੱਧਕਾਲੀ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅੱਗੇ ਨਤਮਸਤਕ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

Signature valid

Digitally signed by Dr
Rakesh Joshi
2024.02.29 02:59
+05:30

6. Political Science

- Understand the basics of comparative political system and system approach of political system.
- Understand and compare the political system of the UK and USA.
- Understand and examine the formal,informal structure of the political system of the UK and USA.

7. History

- Understand the emergence of the modern world that shaped by a series of revolutions, movements, and global transformations that continue to influence our contemporary society.
- Create ability to understand The French Revolution and lasting impacts, inspiring movements for liberty and equality worldwide.
- Understand the Nationalism in Europe,revolutionary events, wars, and the rise of influential leaders, ultimately reshaping the political map of the continent.
- Analysis the World War I and far-reaching consequences, including geopolitical shifts, the redrawing of national boundaries, economic changes, and the seeds of future conflicts.
- Understanding The Russian Revolution fundamentally transformed Russia's political, economic, and social landscape, leading to the establishment of the Soviet Union in 1922.
- Create ability to understand the Both China and Japan remarkable transformations, shaping their roles as major players in the global political and economic affairs.
- Understand The United States' rise as a world power has been shaped by a combination of historical events, economic development, military strength, and diplomatic efforts.
- Understand the World War II that shaped the modern world, influencing international relations, political structures, and economic systems, the era was marked by both challenges and opportunities, leading to a new global order.

8. Computer Science

- Understand fundamental concepts like data, fields, records, files, and databases.
- Explore the structure of a Database Management System (DBMS), including different keys used in a relational system.
- Demonstrate proficiency in SQL, covering Data Definition Language (DDL), Data Manipulation Language (DML), and Data Control Language (DCL).
- Define Big Data and its challenges and opportunities.
- Introduce the basics of NoSQL databases and their role in handling large-scale data.

9. Computer Application

- Gain knowledge of Bulletin Board System (BBS) and its historical significance.
- Develop a foundational understanding of computer networks and the Internet.

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59

+05:30

- Acquire practical skills in using email services and web browsers.
- Acquire skills in creating and designing web pages using HTML.

10. Physical Education

- Grasp the concept of recreation and Recognize recreation as a leisure activity contributing to relaxation and enjoyment. Explore various types of recreation, including outdoor activities, sports, cultural events, and hobbies. Recognize the role of different agencies, such as community centers, sports clubs, and cultural organizations, in providing recreational opportunities.
- Differentiate between intramural and extramural activities.
- Identify and differentiate between isotonic and isometric contractions. Apply knowledge of different types of contractions in exercise and sports training.
- Understand Newton's three laws of motion and their application in sports and physical activities.
- Learn about the different types of lever systems and their applications in biomechanics.
- Grasp the concept of equilibrium.
- Define force and distinguish between contact and non-contact forces.
- Understand the Meaning and Types of postures. Different postural deformities and their corrective Exercises.
- Grasp the concept Sports training and principle of sports training.
- Recognize the role of Warming up and Cooling down in sports.

11. Philosophy

- To attain the deeper understanding about the western philosophy and its uses. Discuss about the idealism and its types with critical evaluation, to know about the real meaning of ideas. To get knowledge about the materialism and its types and it's critically evaluation.
- To learn about the Monism, Dualism, Pluralism theories and its characteristics.
- To get deep insight of the concept of Rationalism, Empiricism and Intuitionism in detail and their characteristics for getting knowledge in life.
- To have in depth knowledge about the existentialism, logical positivism and pragmatism.

12. Geography

To provide an understanding of;

- The geographic dimensions of the Anglo America and Africa regions in terms of their political and administrative characteristics.
- The physical and human resource base and their interface with economic development.
- Development problems and prospects.
- To provide an analytical understanding of the properties, limitations and use of Cylindrical and conical map projections.

Signature valid

Digitally signed by Dr. Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59
+05:30

13. Economics

- Students get overview idea of the concepts and approaches to Economic development and further learn about the economic and non –economic factors of development. They also get the understanding of dualism and problems of unemployment.
- Students get thorough familiarity with the models of growth.
- Students understand the strategies of Economic development
- Students get acquainted with different types of planning and role of planning in underdeveloped countries.

14. TTM

- To make students aware of relevant concepts and approaches for effective tourism development
- To tell students about why destination and sustainable development is important
- To generate awareness about manpower development and management strategies in tourism

15. Cosmetology

- To impart knowledge about different types of Bacteria and reproduction.
- To impart knowledge of various chemical treatments of hair: rebonding and smoothening.
- To apprise students with methods of sterilization and Sanitation.
- To provide skills about bridal, corrective, day and night make up.
- To apprise students about casual and formal hair styling.
- To impart skills about about formal and casual outfits and draping.

BA- SEM VI

1. English

- Appreciation of Literature
- Inculcation of moral and social values
- Enhancement of Creative Writing Skills
- Enhanced understanding of human nature.

2. Punjabi

- ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ‘ਕਾਵਿ ਗੌਰਵ’ ਵਿਚਲਾ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ, ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ, ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕਲਾਸੀਕਲ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਸਮਝਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਧੇਰੇ ਉਸਾਰੂ ਬਣਦੀ ਹੈ।
- ‘ਧਰਤੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ’ ਪੁਸਤਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੱਖਣ ਪੂਰਬੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ’ਤੇ ਇਕ ਪੰਛੀ ਝਾਤ ਪਾਉਂਦਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ’ਤੇ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ

Signature valid

Digitally signed by Dr. Rakesh Bhatia

2024.02.29 02:59
+05:30

ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਝਲਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਤਾਂਘ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸੰਸਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕ ਸਾਂਝ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

- ਲੇਖ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਝਣਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਗਹਿਨ ਸੂਝ ਲਈ ਉਸਦੀ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸਮਝ ਹੋਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

2A. Basic Punjabi

- ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ, ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਉੱਘੜਵੇਂ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੇਲੇ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਿਉਹਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਅਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਨਮ, ਵਿਆਹ ਤੇ ਮੌਤ ਸੰਬੰਧੀ ਰਸਮਾਂ ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਪਹਿਰਾਵਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਧੇਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

2B. Punjab History & Culture

- Understand the partition and historical complexities and enduring effects of the partition on Punjab, massive migration, displacement of population and immense human suffering.
- Understand the long-term process of rebuilding lives and communities in Punjab after the traumatic events of partition.
- Understanding the historical context and consequences of the Punjabi Suba movement and the reorganization of states in 1966.
- Create ability to understanding the multifaceted impact of the Green Revolution on Punjab's agriculture, economy, and society.
- Understand the diverse and dynamic impact of the Punjabi diaspora on both the countries they reside in and the cultural changes of Punjab itself.
- Understand the multifaceted development of education and cultural expression in Punjab after independence.
- Understand the comprehensive strategies and interventions to address the complex and interconnected issues of drug addiction and female foeticide in Punjab.

3. Hindi

- छात्रों को गद्य-संकलन "गद्य-बहुरंग" और वृत्तों का संग्रह "वृत्त-रचनाओं" की व्यापक समझ विकसित होगी।

Signature valid

Digitally signed by Dr
Rakesh Jindal
2024.02.29 02:59
+05:30

- छात्र गद्य रचनाओं को समझने और उनका मूल्यांकन करने के लिए आवश्यक आलोचनात्मक विश्लेषण और व्याख्या कौशल विकसित करेंगे।
- वे रचनाओं की संरचना, पात्रों और अंतर्निहित संदेशों का विश्लेषण करना सीखेंगे, जिससे वे पाठ के साथ गहराई से जुड़ने में सक्षम होंगे।
- छात्र भारतेंदु युग, द्विवेदी युग, छायावाद और प्रगतिवाद जैसे प्रमुख साहित्यिक आंदोलनों और अवधियों पर ध्यान केंद्रित करते हुए हिंदी साहित्य के ऐतिहासिक विकास के बारे में ज्ञान प्राप्त करेंगे। छात्र उपन्यास, कहानी, साहित्यिक आलोचना के सिद्धांतों और हिंदी साहित्यिक आलोचना में आचार्य रामचन्द्र शुक्ल जैसे विद्वानों के योगदान के बारे में जानेंगे।
- छात्रों को परिभाषित शब्दावली तथा निबंध राजभाषा एवं राष्ट्रभाषा हिंदी के बारे में ज्ञान प्रदान किया गया है।
- कुल मिलाकर, परिणामों का उद्देश्य छात्रों को हिंदी गद्य की गहन समझ, आलोचनात्मक विश्लेषण कौशल, हिंदी साहित्य का ऐतिहासिक ज्ञान, साहित्यिक आंदोलनों और काव्य रूपों की सराहना और विद्वतापूर्ण पहलू इडी साहित्यिक अध्ययन के बारे में जागरूकता से परिपूर्ण करना है।

4. Sanskrit

- पंचतंत्र कहानी यौनैति क मूल्यों को सि खानेमेंमदद करती हैं, जि ससेयुवा पीढ़ी को अच्छे संदर्भ मेंआदर्श बनाने मेंमदद मि लती है।
- कहानी यौअक्सर बुद्धि मत्ता और वि वेक को समझानेमेंमदद करती हैं, जो जीवन मेंसही नि र्णय लेनेमेंमदद कर सकता है।
- येकहानी यौसमाज मेंउचि त व्यवहार और संबंधों की महत्वपूर्णता को समझाती हैं, जि ससेसामाजि क जीवन में सुधार हो सकता है।
- पंचतंत्र कहानी यौबच्चों को सही भाषा का प्रयोग सि खानेमेंमदद कर सकती हैं, क्योंकि इनमेंवि वि धता सेभरी होती है।
- कहानी यों मेंअक्सर विभिन्न समस्याओंका समाधान दिखाया जाता है, जिससे सुनने वाले में समस्याओं का समाधान करनेकी क्षमता वि कसि त हो सकती है।
- वैदि क साहि त्य धार्मि क अर्था त्आध्यात्मि क मार्गदर्शन का स्रोत हैजो मानव जीवन को सही मार्ग पर चलनेमें सहायक होता है।
- इसमेंब्रह्मवि द्या और अन्य वि भि न्न वि षयों पर ज्ञान होता हैजो वि ज्ञान, गणि त, चि कि त्सा, और सामाजि कवि ज्ञान मेंसहारा प्रदान करता है।
- वदि क साहि त्य मेंसदु र भाषा और कवि ताएं हैंजो साहि त्यीय सौंदर्य को बढ़ावा देती हैंऔर भाषा कौशल को प्रोत्साहि त करती हैं।
- वैदि क साहि त्य सेहमेंभारतीय संस्कृति और साहित्यिक विरासत को समझने में सहायता मिलती है, जि ससेहम अपनी संस्कृति को समझकर संरक्षि त रख सकते हैं।

Signature valid

Digitally signed by Rakesh Joshi
2024.02.29 02:59
+05:30

7. History

- Understand the Ranjit Singh's to expanded kingdom, his secular and inclusive policies, unique blend of military strength, administrative acumen, and cultural harmony in the Sikh Empire.
- Understand the Ranjit Singh's administrative organization, military and civil authority, economic stability, and ensuring a harmonious coexistence of diverse communities within the kingdom.
- Analysis Post-annexation, administrative changes, introducing new system, economic and social transformations under British rule.
- Create ability to understand the socio-religious reformation in India, challenging orthodox practices, promoting education, and fostering a spirit of rationalism and modernity.
- Understand the early nationalist activities, radical movements leading to India's independence in 1947.
- Understand The Gurudwara Reform Movement, led by the Akali's ,Sikh community's control over its religious institutions and contributed to the broader struggle for Sikh rights and identity.
- Understand the division of Punjab was a microcosm of the larger partition of British India, shaping the political landscape of South Asia.
- Understanding the post-independence course of Punjab involves recognizing its contributions to India's development, grappling with ongoing challenges, and acknowledging its dynamic socio-political landscape.

8. Computer Science

- Understanding of Internet Basics.
- Understand the role of Internet Service Providers (ISPs).
- Understand the concept and workings of the World Wide Web (WWW).
- Demonstrate web browsing skills, including opening, viewing, saving, printing a web page, and bookmarking.
- Introduce websites, distinguishing between static and dynamic websites.
- Understand the basics of CSS, including syntax, Add rules to a style sheet, Manage style sheets by creating, importing, and embedding them.
- Develop a basic HTML website using CSS for layout and styling.

9. Computer Application

- Define data processing and its significance in business operations.
- Recognize the essential role of computers in various aspects of business.
- Analyze the characteristics of business organization and Explore the applications of computers in different business areas like Accounting Systems, Inventory Control, Online Reservations, Banking, and Education.

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59

+05:30

- Define and categorize different types of files (Master, Transaction, Work, Backup, Audit Files).
- Understand and implement iterative controls, including Simple Loops (Loop-end loop), Numeric FOR Loops, and While Loops.
- Understand and utilize utilities like Export/Import and SQL*Loader for data management.

10. Physical Education

- Know the Effect of exercises on muscular, respiratory and circulatory systems
- Understand the General concept of Vital capacity, Blood pressure, General and Specific conditioning
- Grasp the concept tournament and able to draw fixtures of different kind of tournament
- Understand how to Organization of Camps, Play days (Sports Meet)
- Recognize the role of coaching and responsibilities of coach.
- Comprehend the study of kinesiology as the science of human movement. Apply principles of kinesiology to understand and improve performance in various physical activities.
- Get the knowledge of different types of joint and understand the roles joints play in facilitating movement.
- Learn how to prescribe therapeutic exercises based on specific injuries and conditions. Understand the progression of exercises for gradual rehabilitation.
- Understand the different components of fitness and training methods to improve ability of different fitness components

11. Philosophy

- To give the introduction and features of Indian philosophy to know about the Indian traditions of Vedas and Upanishads. To enlighten students with deep knowledge about the orthodox and unorthodox schools of Indian philosophy and to give the detail description of atman and Brahman in Upanishads.
- To learn about the Charvaka Darshan of Indian philosophy and its relevance in Indian philosophy. To give the knowledge about the sankhya darshan, its nature and characteristics and the process of evolution and dissolution. To have the knowledge of theory of Maya according to Shankaracharya which gives the real knowledge of the purpose of life.
- To give knowledge about theory of knowledge and its four pramanas and also give the deep understanding of pratityasamutpada (the relation of cause and effect) which is given by Buddhism. To attain deep insight about the visheshika darshan and its six categories.
- To give the knowledge about Jainism theories of anekantvada and syadvada. To discuss about the concept of Akal Purukh and Jigat Kadher of Sikhism. To know about the yog Darshan, nature and kinds of samadhi and knowledge of astangyoga of yoga philosophy which makes the life meaningful. To discuss the individual balanced in social

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59
+05:30

situations, helps in self-understanding and gives opportunities to flourish spiritual liberation and achieve the highest goal of life.

12. Geography

- To foster comprehensive understanding of physical, human and economics resource base of India.
- To acquaint the students with the importance of field work as one of the methodologies:
- To provide an analytical understanding of use of common map projections.
- To sensitize the students about pre-field work and post-field work i.e. data processing and geography analysis and writing of field work report.

13. Economics

- Students learn the elementary idea of sets and function along with their economic applications.
- Students get acquainted with the knowledge of central tendency and dispersion
- Students get in depth knowledge about the concept of correlation and regression.
- Students learn about various quantities for describing the price level and cost of living index. They learn about concepts and methods of interpolation.

14. TTM

- To make awareness about information technology and CRS in tourism
- To teach them about the importance of market research
- To teach them about good communication skills

15. Cosmetology

- To provide knowledge about salon planning, ownership management.
- To apprise students about chemical treatments of hair.
- To provide knowledge about salon management record keeping.
- To provide the knowledge of different techniques to use wigs and extensions.
- To provide knowledge of hair colouring.
- To provide the skills of different techniques of highlighting and international color code

MASTER OF ARTS IN ECONOMICS

PROGRAMME OUTCOMES

The Master of Arts in Economics provides in depth knowledge to the students regarding the real life economic problems. This programme develops qualitative and theoretical skills of the

Digitally signed by Dr.
Rakesh Jaiswal
2024.02.29 12:59
+05:30

students and train the students to collect and analyze the data. After the completion of this programme the students will be able to;

- Get in-depth knowledge about advanced economic theories, models and techniques.
- Develop research skills necessary for conducting independent research projects.
- Prepare for various Competitive examinations like Indian Economic Service, Banking sector
- Undertake scientific enquiry and research to enhance critical thinking skills to resolve economic problems and help in policy formulation.
- Understand the relationship of economics with other branches of social sciences.

COURSE OUTCOMES

MA (Eco) - Sem I

1. Micro Economics-I (MAE-101)

- Students learn basic concept of micro economics which serves as the foundation to understand other concepts in economics
- Students understand the concept of cost and revenue.
- Students will be able to understand market structures that exist in the economy.
- Students get in-depth knowledge about the factor pricing under different markets.

2. Macro Economics –I (MAE-102)

- Understand the concepts of national income and the methods of measuring the national income. Learn about the consumption behavior of individuals in the market by studying various theories of consumption.
- Understand the investment schedule, concepts of multiplier, accelerator, marginal efficiency of capital and also learn about the various investment theories.
- Get in depth knowledge of functions of money, determinants of money supply and various theories of demand for money.

3. Quantitative Methods for Economists-I (MAE-103)

- Evaluate various concepts like average cost, marginal cost, demand and supply functions with the help of differential calculus.
- Learn how to optimize production and pricing decisions by using matrix algebra.
- Apply mathematical tools of maxima, minima and Lagrange's multiplier in various economic problems
- Examine the basics of game theory to solve economic issues.

Signature valid

Digitally signed by Dr
Rakesh Joshi
2024.02.29 02:59
+05:30

4. Public Finance (MAEO-I)

- Learn about the nature, importance and scope of public finance.
- Examine the concept of budget, its components and to study the impact of Union Budget on the various sectors of the economy.
- Evaluate the impact of expenditure and taxation policy on the economy.
- Understand the role of state and centre in allocation and distribution of different

5. Money Banking & Public Finance (MAEO-2)

- Students understand the role of money in capitalist and socialistic economy. The paper is helpful in understanding the mechanics of money supply.
- Students understand the theories of banking and their role in economic development of the country.
- Students get in depth knowledge about the structure of commercial banking, regional rural banks and co-operative banks in India .They learn about the functions of Central bank.
- The students understand thoroughly the structure of money market and capital market.They get knowledge about treasure bills market, call money market and stock market in India.

MA (Eco) – Sem II

1. Micro Economics-II (MAE-201)

- Students get overview of different markets and their equilibrium.
- Students get thorough familiarity with collusive and non- collusive model of Oligopoly.
- Students get in depth knowledge of Sales Revenue Maximization models. They get conceptual knowledge about the Game theory.
- Students learn about the concepts of Social welfare and its measurement.

2. Macro Economics-II (MAE-202)

- Get the knowledge of IS-LM Model and effectiveness of monetary and fiscal policies in the economy.
- Get in depth knowledge of inflation and its theories. How the inflation can be controlled through monetary and fiscal policies.
- Understand the business cycles prevailing in the economy and its various theories. How cyclical fluctuations in business can be controlled.
- Learn about the Macroeconomics in an open economy and recent developments of New Classic Critique and New Keynesian Economics in Macroeconomics.

3. Quantitative Methods for Economists-II (MAE-203)

- Understand statistical techniques and Digital analysis of data.
- Learn about regression, correlation. Analysis of variance and hypothesis testing.

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59

+05:30

- Get in-depth knowledge of various sources of data, how to perform statistical tests and interpretation of data which further helpful in their doctoral research work.
- Develop critical thinking skills and gain knowledge about basic concepts of probability, random variable and mathematical expectations of random variable.

4. History of Economic Thought (MAEO-6)

- Learn about the origin and content of economics. Students will understand the mercantilism and physiocracy ideas about circulation of wealth.
- Get in depth knowledge of classical system of economic thought which studies the views of Ricardo, Adam Smith, Malthus and Karl Marx.
- Understand about precursors of marginalism, their views on theory of capital and distribution.
- Get knowledge about Keynesian and post Keynesian theories. They will understand the role of business cycles in achieving the economic growth.

5. Economics of Environment and Demography (MAEO-13)

- Understand the economic aspects of environmental issues and the impact of environmental polices on the global economy.
- Provide depth knowledge of demographic theory and to identify population problems in the context of economic development of India.
- Understand the concept of sustainable development and various methods of valuing environment.
- Learn about role of economic theory in solving environmental problems and connection between economic growth and environment.

6. Operation Research (MAEO- 12)

- Learn nature, scope and basic concepts of operation research and its application in solving real life problems.
- Apply Linear programming techniques for the solution of practical problems of industry
- Understand game theory and assignment problem and to solve inventory control models for known and unknown demand of items.
- Get in depth knowledge of PERT and CPM for quantitative analysis of project.

MA (Eco) – Sem III

1. Economics of Development (MAE-301)

- Students get overview idea of the concepts and approaches to Economic development and further learn about the sources of economic growth.
- Students get thorough familiarity with the role of economic development.

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59

+05:30

- Students understand the role of Agriculture and Industry in Sustainable Economic development.
- Students learn about the role of capital formation and foreign investment in Economic Development.

2. International Economics-I (MAE-302)

- Get acquainted with the concepts of international trade and theories of International trade on the basis of which trade occurs between the nations.
- Learn about role of dynamic factors in explaining the emergence of trade. How intra-industry trade can be measured and its impact on developing economies.
- Get the knowledge of concepts of terms of trade and its measurement and how trade can be considered as an engine of growth of economy.
- Understand various tariff and non-tariff barriers of economy and effects of these barriers on production, consumption, output and employment of the economy.

3. Indian Economy (MAE-303)

- Grasp various economic problems of India like poverty, unemployment, inflation, regional imbalances etc.
- Understand the concept of food security and sustainable development in context of India.
- Impart knowledge about the formulation of various agriculture polices and economic polices and their role in the growth of Indian economy.
- Learn the basic concepts of balance of payments, composition of foreign trade and role of MNCs in India.

4. Economics of Agriculture (MAEO-9)

- Learn about uses of production function in agriculture sector.
- Understated the Inter-sectoral linkages of agriculture and various models relating to it.
- Get in-depth knowledge of cooperative farming, organic farming and various techniques of organic farming.
- Study various sources of agriculture finance and create awareness among students regarding the challenges faced by agriculture sector of India

5. Theory of Statistics (MAEO-3)

- Attain the deeper understanding of meaning of theoretical probability distributions and their properties.
- Learn about derivation of main properties of t, Z and F distributions
- Have the knowledge of basic concepts of hypotheses and tests of significance
- Get deeper and comprehensive knowledge of Parametric tests which focus on determining if there are significant differences between the variables.

Signature valid

Digitally signed by Dr.

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59

+05:30

MA (Eco) – Sem IV

1. Economics of Planning (MAE-401)

- Students get acquainted with different planning systems and requisites of successful planning
- Students learn about rationale and types of investment criteria. They also get the information about international transfer of technology
- Students get the knowledge of importance and methods to compute shadow prices.
- Students understand the various plan models and also the strategy and evaluation of Indian planning.

2. International Economics-II (MAE-402)

- Learn about components of balance of payments and how the balance of payments disequilibrium in the economy can be removed by adopting expenditure reducing and expenditure switching policies.
- Have the knowledge about how exchange rates are determined in the economy and relative merits and demerits of fixed and flexible exchange rate in the context of growth and development in developing economies.
- Get acquainted with various forms of economic cooperation, static, dynamic effects of forming custom union. Students will also know the problems and prospects of forming a custom union in the Asian Regionalism
- Get in depth understanding of Emerging International Monetary system, International debt crisis and the function of various International organizations.

3. Punjab Economy (MAE-403)

- Learn about the structure of Punjab economy and various economic problems faced by the economy.
- Get knowledge about the physical infrastructure of Punjab economy
- Understand the different problems related with agriculture sector of Punjab which further help them to analyze the reasons for the slow growth of Punjab economy.
- Examine the current pattern of revenue and expenditure of state Government and cause of the fiscal crisis of Punjab.

4. Economics of Labour (MAEO-2)

- Understand the working of labour markets in India
- Learn the nature and measurement of unemployment in India.
- Get knowledge of trade unions and aware the students how trade unions influence the policies of Government.
- Understand the State policies with respect to labour welfare in India and impact of globalization on the labour markets of India.

Signature valid

Digitally signed by Dr

Rakesh Joshi

2024.02.29 02:59

+05:30

5. Econometrics (MAEO-8)

- Students learn the meaning and scope of econometrics and get knowledge about the simple and general regression model
- This paper give understanding about Analysis of Variance and possible reasons behind the presence of heteroscedasticity and multicollinearity.
- Students get in depth knowledge about the nature, consequences and remedial steps of the problem of auto- correlation.
- Students learn to apply Logit, Probit Models for evaluating Dummy variables.

Signature valid

Digitally signed by Dr
Rakesh Joshi
2024.02.29 02:59
+05:30

